Lietas arhīva Nr. C-3795-21/44
ECLI:LV:RVPT:2021:0614.C30379521.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 14. jūnijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
tiesnese J.Peinberga
rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "SEB banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2021. gada 13. janvārī saņemts AS "SEB banka" prasības pieteikums pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

[2] Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1591., 1716., 1753., 1756., 1759., 1765., 1934., 1943., 1946., lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam parādu 3787,61 EUR, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas 2845,68 EUR, procentiem 227,02 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, līgumsoda 29,92 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, likumiskajiem procentiem 684,99 EUR par laika periodu no 2017. gada 17. janvāra līdz 2021. gada 12. janvārim, kā arī tiesāšanās izdevumus, atzīt prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no piedzītā, bet neatmaksātā galvenā parāda.

[3] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs 2009. gada 23. februārī izsniedza atbildētājam kredītkarti, piešķirot kredīta limitu 2000 LVL jeb 2845,74 EUR (izmantojot Eiropas Savienības Padomes noteikto fiksēto valūtas kursu 1 EUR = 0,702804 LVL).

Saskaņā ar Līguma noteikumu 12.8. punktu atbildētājs papildina kontā pieejamos naudas līdzekļus par ikmēneša atmaksas summu ne vēlāk kā līdz norēķinu perioda beigām. Savukārt, Līguma noteikumu 12.9. punkts noteic, ka atbildētājam jānodrošina, lai uz norēķinu perioda beigām kontā būtu pietiekami naudas līdzekļi maksai par izmantoto kredīta limitu cenrādī noteiktajā apmērā.

Saskaņā ar Līguma noteikumu 12.11. punktu atbildētājs maksā līgumsodu cenrādī noteiktajā apmērā.

Atbildētājs savas uzņemtās saistības pret prasītāju nav pienācīgi pildījis, nav savlaicīgi veicis pielīgtos maksājumus, kā rezultātā atbildētājam izveidojies parāds.

2017. gada 17. janvārī prasītājs nosūtīja atbildētājam vēstuli, kurā informēja par vienpusēju atkāpšanos no līguma un lūdza atbildētājam līdz 2017. gada 27. janvārim atmaksāt prasītājam parādu.

2020. gada 16. janvārī prasītājs nosūtīja atbildētājam paziņojumu par neizpildītām saistībām ar lūgumu līdz 2020. gada 31. janvārim atmaksāt parādu.

[4] 2021. gada 18. februārī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norāda, ka prasību neatzīst, jo prasītājs saskaņā ar Komerclikuma 406. pantu un Civillikuma 1893. pantu prasījuma tiesības nav pienācīgi izlietojis likumā noteiktajā noilguma termiņā. Lūdz izbeigt tiesvedību, jo prasītājam nav prasījuma tiesību.

[5] 2021. gada 22. februārī tiesā saņemta prasītāja atsauksme par atbildētāja paskaidrojumos ietvertajiem apstākļiem, kuros norāda, ka paskaidrojumos ietvertie apstākļi nav pamatoti, un prasījumam nav iestājies noilgums. To apliecina prasības pieteikumā ietvertais apstāklis, ka atbildētājam 2020. gada 16. janvārī nosūtīts paziņojums par neizpildītām saistībām, kas pārtrauc noilguma tecēšanu.

[6] Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, tiesa noteica lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2021. gada 14. jūnijā. Paziņojumi par civillietas izskatīšanu pusēm tika nosūtīti 2021. gada 13. aprīlī, nosakot termiņu līdz 2021. gada 28. maijam sniegt rakstveida paskaidrojumus, pieteikt lūgumus.

[7] Tiesas noteiktajā termiņā papildus paskaidrojumi, lūgumi nav saņemti.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka AS "SEB banka" prasība pret /pers. A/ par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[9] Tiesa konstatē, ka, pamatojoties uz atbildētāja pieteikumu Kredītkartes līguma noslēgšanai fiziskām personām, prasītājs 2009. gada 23. februārī izsniedza atbildētājam kredītkarti, piešķirot kredīta limitu 2000 LVL, kas saskaņā ar Latvijas bankas noteikto kursu ir 2845,74 EUR.

Lietā ir strīds par Komerclikuma 406. pantā paredzētā noilguma iestāšanos.

[10] Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Civillikuma 1402. pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietā netiek apstrīdēts, ka pušu starpā ir nodibinātas saistības, kuras atbildētājs nav izpildījis.

Lietā konstatējams, ka pušu saistības ir nodibinātas ar līgumu par kredītkartes izsniegšanu un lietošanu (turpmāk – Līgums). Saskaņā ar Līguma 3.5. punktu līgums stājas spēkā, kad klients ir nodevis bankai aizpildītu un parakstītu pieteikumu un aktivizējis karti vai, neaktivizējot karti, klients sācis izmantot kontu.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs pieteikumu bankai par līguma noslēgšanu (lietas 11.-12. lapa) ir parakstījis 2009. gada 28. janvārī, bet iesniegtais atbildētāja bankas konta pārskats (lietas 14.-15. lapa) apliecina, ka atbildētājs ir izmantojis kontu, līdz ar to tiesai nerodas šaubas, ka Līguma bija stājies spēkā.

[11] Atbildētājs ir izteicis iebildumus, atsaucoties uz Komerclikuma 406. pantu, kas noteic komercdarījumu noilgumu 3 gadu laikā.

Tiesas ieskatā atbildētājs nepamatoti uzskata, ka no Līguma izrietošo saistību izpildei ir iestājies noilgums atbilstoši Komerclikuma noteikumi.

[11.1] Civillikuma 1893. pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Lietā netiek apstrīdēts, ka pušu noslēgtais Līgums ir komercdarījums. Minētais izriet no Komerclikuma 389. panta, kurš noteic, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem.

[11.2] Civillikuma 1590. pantā ir noteikts, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu. Civillikuma 1589. pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesa konstatē, ka saskaņā ar Līguma 18.1. punktu līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku un darbojas līdz pilnīgai tajā noteikto saistību izpildei, kartes derīguma termiņš nav uzskatāms par līguma beigu termiņu.

Līguma 18.2. punktā ir pielīgtas prasītāja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt klientam līguma saistību izpildi pirms termiņa, ja klients nepilda saistības pret banku vai nokavējis kādu Līgumā paredzēto maksājumu termiņu (Līguma 18.2.1., 18.2.2. apakšpunkts).

No Līguma 18.3. punkta secināms, ka bankas vienpusējas atkāpšanās no līguma gadījumā klientam ir pienākums pēc paziņojuma saņemšanas atmaksāt bankai no līguma izrietošos maksājumus paziņojumā norādītajā termiņā.

Tiesa konstatē, ka prasītājs ar 2017. gada 17. janvāra paziņojumu (lietas 27.lapa) vienpusēji atkāpās no Līguma, jo atbildētājs nepildīja Līguma noteikumus, un pieprasīja atmaksāt visu saņemto aizdevumu pilnā apmērā, norādot, ka uz 2017. gada 17. janvāri parāds ir 3102,62 EUR, un aicinot ne vēlāk kā līdz 2017. gada 27. janvārim samaksāt aizdevuma parāda summu. Vienlaicīgi prasītājs informēja atbildētāju, ka tam ir tiesības izteikt iebildumus par parādu un samaksas termiņu divdesmit vienas dienas laikā.

Minētais paziņojums ir nosūtīts atbildētājam uz adresi, kuru atbildētājs bija norādījis pieteikumā par līguma noslēgšanu un 2009. gada 23. februāra paziņojumā (lietas 13. lapa), ierakstītā pasta sūtījumā 2017. gada 17. janvārī (lietas 28.-29. lapa).

Civillikuma 1896. pantā noteikts, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Ņemot vērā minēto kopsakarā ar Civillikuma 1896. pantu, tiesa uzskata, ka noilguma termiņš skaitāms no 2017. gada 28. janvāra, t.i. no datuma, kad bija beidzies paziņojumā norādītais saistību izpildes termiņš.

[11.3] No lietas materiālos esošās informācijas konstatējams, ka prasītājs ar 2020. gada 16. janvāra paziņojumu (lietas 30. lapa) ir informējis atbildētāju, ka tam ir neizpildītas saistības 3658,22 EUR apmērā, un aicinot atbildētāju ne vēlāk kā līdz 2020. gada 31. janvārim veikt parāda samaksu, izskaidrojot saistību dzēšanas veidus un brīdinot, ja netiks panākta vienošanās par saistību dzēšanas veidiem, prasītājs ir tiesīgs iesniegt tiesā prasību par parāda piedziņu.

Tiesa konstatē, ka 2020. gada 16. janvāra paziņojums ir nosūtīts atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā 2020. gada 17. janvārī (lietas 31.-34. lapa), tas ir nosūtīts uz atbildētāja norādīto adresi.

Civillikuma 1905. pantā noteikts, ka atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Judikatūrā ir nostiprināta tēze, ka atgādinājumam jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018. gada 26. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-186/2018 7.2.2. punktu*).

Ņemot vērā lietā noskaidroto, konstatējams, ka 2020. gada 16. janvāra paziņojums ir adresēts atbildētājam un tajā ir pausta griba prasīt saistību izpildi. Līdz ar to tiesas ieskatā minētais paziņojums ir pārtraucis noilgumu, jo kopš saistību izpildes termiņa, t.i. kopš 2017. gada 27. janvāra, vēl nebija pagājuši trīs gadi.

Tiesa, vērtējot noilguma pārtraukumu, ņem vērā judikatūrā izteiktās atziņas, ka neviena tiesību norma neuzliek kreditoram pienākumu pierādīt faktu, ka parādniekam nosūtīto atgādinājumu pēdējais tiešām saņēmis (sk. *Senāta Civillietu departamenta 2020. gada 3. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-12/2020 9.4.2.punktu).*

Līdz ar to tiesa secina, ka nav konstatējams Civillikuma 1893. pantā noteiktais saistību tiesības izbeigšanās pamats, jo prasītājs ir pierādījis noilguma pārtraukumu, kas izslēdz pamatu piemērot pušu saistībām Komerclikuma 406. pantā noteikto noilgumu.

[12] Lietā nav strīda par pienākumu maksāt parādu un par tā apmēru.

[12.1] No 2009. gada 23. februāra paziņojuma un atbildētāja bankas konta pārskata secināms, ka prasītājs ir piešķīris atbildētājam kredīta limitu 2845,74 EUR, no kura atbildētājs nav atmaksājis 2845,68 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Līdz ar to atbildētājam ir jāatmaksā visa neatmaksātā aizdevuma summa.

[12.2] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja procentus par kredīta limita izmantošanu 227,02 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim. Tiesa konstatē, ka procentu par kredīta limita izmantošanu likme ir noteikta 21% gadā.

Civillikuma 1946. panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Līdz ar to prasītājam ir tiesības prasīt pielīgto procentu par kredīta limita izmantošanu samaksu.

[12.3] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu 29,92 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim. Tiesa konstatē, ka prasītājs ir norādījis, ka atbildētājs sāka kavēt no Līguma izrietošos maksājumus 2016. gada 30. septembrī, atbildētājs minēto faktu nav apstrīdējis. Tā kā atbildētājs ir pieļāvis saistību izpildes kavējumu, tad atbilstoši Līguma 1. punktam un Vienotā pakalpojumu cenrāža noteikumiem prasītājs pamatoti aprēķinājis līgumsodu 36 % gadā.

Civillikuma 1652. panta 3. punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Atbilstoši Civillikuma 1716. pantam līgumsods ir pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Minētā panta trešā daļa noteic, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par desmit procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības prasīt piedzīt līgumsodu no atbildētāja, un aprēķinātais līgumsods ir samērīgs.

[12.4] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus 684,99 EUR par laika periodu no 2017. gada 17. janvāra līdz 2021. gada 12. janvārim.

Judikatūrā ir atzīts, ka prasītājam bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753. pantu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 30.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-644/2013*).

Civillikuma 1756. pants noteic pienākumu maksāt procentus uz likuma pamata, bet 1765. pants noteic, ka likumisko procentu apmērs ir 6 procenti gadā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka prasītājam sakarā ar nokavējumu atbilstoši Civillikuma 1652., 1753., 1765. un 1759. pantam no līguma izbeigšanas brīža, t.i. no 2017. gada 17. janvāra, radās tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos procentus – 6 % gadā no pamatsummas.

[12.5] Atbildētājs nav apstrīdējis parāda apmēru, kā arī atbilstoši Civillikuma 1838. pantam nav pierādījis parāda samaksas faktu, un, ievērojot Civilprocesa likuma 96. panta piektajā daļā noteikto, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse, tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto parāda summu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība par pamatparāda summas 2845,68 EUR, procentu par kredīta limita izmantošanu 227,02 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, līgumsoda 29,92 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, likumisko procentu 684,99 EUR par laika periodu no 2017. gada 17. janvāra līdz 2021. gada 12. janvārim piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[13] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195. pantu, prasītājam ir nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas, tas ir, no 2845,68 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā ar spriedumu piedzīto procentu apmēru un Civillikuma 1763. pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 386,14 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR apmērā.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. pantu, 96. panta piekto daļu, 97., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, pamatparādu 2845,68 EUR, procentus par kredīta limita izmantošanu 227,02 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, līgumsodu 29,92 EUR par laika periodu no 2016. gada 30. septembra līdz 2017. gada 16. janvārim, likumiskos procentus 684,99 EUR par laika periodu no 2017. gada 17. janvāra līdz 2021. gada 12. janvārim, un tiesas izdevumus – valsts nodevu 386,14 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 EUR, pavisam kopā piedzenot 4179,12 EUR (četri tūkstoši viens simts septiņdesmit deviņi *euro* 12 centi).

Noteikt AS "SEB banka", reģistrācijas Nr. 40003151743, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās pamatparāda summas 2845,68 EUR.

Samaksa veicama AS "SEB banka", reģistrācijas Nr. 440003151743, norēķinu kontā Nr.LV79UNLA0091000904403.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6.

Tiesnese J.Peinberga